

KLAIPĖDOS MIESTO BENDROJO PLANO KEITIMO RENGĖJŲ IR PLANAVIMO ORGANIZATORIAUS KOMENTARAS KLAIPĖDOS MIESTO BENDROJO PLANO KEITIMO KONCEPCIJOS EKSPERTINIAM VERTINIMUI
2018-04-26

Klaipėdos miesto Bendrojo plano keitimo koncepcijos stadijos ekspertizė.			
Ekspertė prof. Dr. Marija Burinskienė			
Vertinimo tema: Susisiekimo sistema			
Nr.	Citata arba ekspertizės pastabos esmė	komentarai ekspertizės pastabai	Poveikis BP koncepcijos sprendiniams
1.	...pagrindinis Klaipėdos jūrų uostą aptarnaujantis transportas išliks automobiliai, o ne geležinkelis, kaip tai daroma Europos užsienio šalyse.	Koncepcijos AR 3.9 Skyriaus „Susisiekimo sistema“ (22 psl.) yra pateikta konceptuali nuoroda „Klaipėdos valstybinis jūrų uostas, kuris su žemynine dalimi yra aptarnaujamas per Klaipėdos miesto savivaldybės teritoriją, privalo užtikrinti, kad krovinių pervežimai atitiktų šią politiką ir bendroje krovinių pervežimų struktūroje būtų toliau didinami pervežimai geležinkeliais, mažinant neigiamą autotransporto poveikį miesto aplinkai ir gyventojams“.	Koncepcijos sprendiniai nekoreguojami.
2.	Pagal pateiktą medžiagą palankesnė susisiekimo sistemos plėtrai antroji koncepcija.	Tokia pat išvada pateikta ir miesto BP koncepcijos aiškinamajame rašte - alternatyvų palyginamosios analizės išvadoje AR 70.	Koncepcijos sprendiniai nekoreguojami.
3.	Šiuo metu pasigendama ekologinių ir ekonominių rodiklių apibūdinant ir įvertinant tiek pirmąją, tiek antrąją koncepciją.	Vertinimai atliekami strateginio pasekmių aplinkai vertinimo dokumente.	Koncepcijos sprendiniai nekoreguojami.
4.	Trūksta papildomų geležinkelių privažiavimų į KVJU.	Ekspertė akcentuoja, kad šiuo metu trūksta privažiavimų į KVJU teritorijas. Pabrėžia, kad būtina keisti krovinių struktūros paskirstymą, suteikiant privalumą geležinkeliui, o ne automobilių transportui. Koncepcijos AR 3.9 Skyriaus „Susisiekimo sistema“ (22 psl.) yra pateikta konceptuali nuoroda.	Koncepcijos sprendiniai nekoreguojami.
Klaipėdos miesto teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijos ekspertinis vertinimas.			
Ekspertė Giedrė Filipavičienė, atestuota architektė (AM Atest. A 032), NKP apsaugos specialiosios ekspertizės specialistė (KPD Atest. 3241), ICOMOS Lietuvos NK narė			
Vertinimo tema: Nekilnojamasis kultūros paveldas			
Nr.	Pastabos esmė	Komentaras ekspertizės pastabai	Poveikis BP koncepcijos sprendiniams
VII. KLP BP KONC nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos dalies vertinimas			

1.	Esamos būklės įvertinimo išvados. ... Tačiau neužsimenama apie reikšmingo kuršių paveldo - Žardės ir Purmalių piliakalnių bei dvarų,..	Pastaba priimta. Papildyti koncepcijos aiškinamąjį raštą.	Papildytas AR 3.8 punktas (19-20 psl.).
2.	... ir kitų vertybių teritorijoms turėtų būti nustatyta prioritetinga plėtros kryptis – saugojimas,..	Pastaba priimta. Papildyti koncepcijos aiškinamąjį raštą.	Papildyta AR 5.4 punktas (30 psl.).
3.	...nenumatytos konkrečios priemonės paveldo grupių išsaugojimui... (1 koncepcijos variante).	Pirmas variantas nagrinėja esamą Klaipėdos miesto BP. Esamame BP tai nebuvo numatyta. Naujajame (2 koncepcijos variantas) yra numatyta.	Koncepcijos sprendiniai nekoreguojami.
4.	...kiek abstraktus Žardės piliakalnių pritaikymo priemonių apibūdinimas (2 koncepcijos variante).	Pastaba teisinga tik dalinai, nes pritaikymo priemonės yra jau BP sprendinių arba strateginio planavimo kompetencijos ribose. Papildyti koncepcijos aiškinamąjį raštą.	Papildyta AR 9.8 punkto 7 pozicija (61 psl.).
Išvados:			
1.	Rekomenduojama papildyti esamos būklės analizės išvadas kultūros vertybių būklės įvertinimu, paminint visas kultūros paveldo grupes.	Pastaba dalinai priimta. Konkrečios kultūros paveldo grupės ir elementai bus konkrečiai nurodyti BP sprendinių stadijoje, nustatant reglamentus konkrečiuose Nagrinėjamuose rajonuose. Dalinai papildyti koncepcijos aiškinamąjį raštą, neprarandant conceptualumo pozicijos.	Papildytas AR 3.8 punktas (19 psl.).
2.	Kultūros paveldo politikos aprašyme nėra paminėta prioritetinga tvarkymo kryptis – kultūros vertybių išsaugojimas (bendrojo plano tikslai ir uždaviniai)	BP tikslai ir uždaviniai yra perkelti iš Savivaldybės planavimo darbų programos. Pastaba neesminė, nes koncepcijos sprendiniuose pastaroji nuostata yra akcentuota AR 5.4 punktas (30 psl.).	Koncepcijos sprendiniai nekoreguojami.
3.	Siūloma BP sprendiniuose vystyti koncepcijos variantą Nr. 2.	Tokia pat išvada pateikta ir miesto BP koncepcijos aiškinamajame rašte - alternatyvų palyginamosios analizės išvadoje AR 70.	Koncepcijos sprendiniai nekoreguojami.
Klaipėdos miesto teritorijos bendrojo plano keitimas. Koncepcija. Ekspertas Linas Naujokaitis, VGTU Architektūros fakulteto Architektūros katedros docentas LAS Vilniaus skyriaus pirmininkas, UAB „Formatas A1“ direktorius, projektų vadovas, architektas Vertinimo tema: Architektūrinė (urbanistinė) dalis			
Bendrosios nuostatos			
2.	Rengėjai kryptingai vykdė BP keitimo sąlygas, tačiau neišvystė labai sudėtingos BP keitimo tematikos iki šiai ypatingai situacijai adekvataus lygio.	Kelia abejonių eksperto nuostata dėl paminėtos tematikos ir adekvatumo lygio. Ekspertizėje tuo klausimu nėra pateikiama jokių argumentų.	Koncepcijos sprendiniams neturi įtakos.

3.	Pateikiami du koncepcijos variantai nėra lygiaverčiai.	Kelia abejonių eksperto nuostata dėl koncepcijos variantų lygiavertiškumo. Planavimo organizatorius planavimo darbų programos 31.1.5.p. nurodė palyginti galiojančio bendrojo plano sprendinius su keičiamo plano koncepcija. Šie variantai neturi būti lygiaverčiai. Čia ir yra esmė, kad konceptualiame lygmenyje yra palyginami variantai ir išryškunami naujesnio konceptualaus lygmens privalumai.	Koncepcijos sprendiniai nekoreguojami.
4.	Kyla klausimas, ar turint iš esmės vieną miesto perspektyvinio vystymo modelio versiją, galima pasiekti reikiamą rezultatą	Matomai, ekspertas nebuvo susipažinęs su 4 koncepcijos alternatyvomis, iš kurių viena buvo patvirtinta miesto Tarybos.	Koncepcijos sprendiniai nekoreguojami.
5.	Antrasis koncepcijos variantas kardinaliai keičia miesto vystymo strategiją.	Ekspertas urbanistas turėtų žinoti ir suprasti iš BP konceptualių sprendinių, kokia urbanistinė erdvinė koncepcija yra siūloma. Kardinaliai pakeisti miesto urbanistinę struktūrą buvo galima tik sovietiniais metais.	Koncepcijos sprendiniai nekoreguojami.
6.	LR BP dalies „Jūrinės teritorijos“ IV skyriaus proveržio kryptys.	Ekspertas urbanistas turėtų įžvelgti konceptualų požiūrį į išorinio uosto atsiradimo pasekmes miesto BP koncepcijoje pateiktoje struktūrinėje vizijoje. LR BP įvardintas proveržio užtikrinimas koncepcijoje yra išreikštas urbanistinėmis priemonėmis, o ne strateginio planavimo deklaracijomis.	Koncepcijos sprendiniai nekoreguojami.
7.	Vyriausybė nėra priėmusi sprendimo dėl Melnragės varianto...	Ekspertas tikriausiai nebuvo susipažinęs su 4 koncepcijos alternatyvomis, iš kurių viena buvo patvirtinta miesto Tarybos. KVJUD BP koncepcijai su išoriniu uostu pritarė LR Susisiekimo ministerija dar 2017 metais. Dabartinėje situacijoje KVJUD negali nurodyti išorinio uosto statybos pasekmių, referuoja į techninio projekto rengimą.	Koncepcijos sprendiniai nekoreguojami.
8.	Nėra aiškūs miesto raidos skirtumai su ir be išorinio uosto. Ypač ryškūs jie būtų rekreacijos ir turizmo sektoriuje. Tai yra esminis vertybinis koncepcijos kokybės vertinimas.	Esminis vertybinis koncepcijos kokybės vertinimas per rekreacijos ir turizmo sektorius negali egzistuoti miesto BP koncepcijoje, nes toks požiūris būtų labai jau sektorinis. Atidžiau pažiūrėjus, koncepcijoje pasiūlytas urbanistinės struktūros modelis būtent ir sudaro galimybes kokybiškam rekreacijos ir turizmo vystymui. Ir vėl galima pasikartoti, kad ekspertas nebuvo susipažinęs su 4 koncepcijos alternatyvomis, iš kurių	Koncepcijos sprendiniai nekoreguojami.

		viena buvo patvirtinta miesto Tarybos.	
Išorės struktūra			
1.	Užmiesčio gyventojai toliau sėkmingai naudojami miesto struktūrų teikiamomis naudomis. Tuo pačiu jie yra miestą kuriantis elementas.	Kelia abejonių eksperto pateikta sofistika (nuomonės priešprieša savo teiginiams) dėl užmiesčio gyventojų naudojimosi miesto teikiamomis naudomis ir tuo pačiu buvimo kuriančiuoju elementu. Tiek užsienio, tiek ir Lietuvos (ir ne tik urbanistinės pakraipos) specialistai savo mokslinėmis teorijomis ir publikacijomis gana senokai yra sukritikavę pastarąjį modelį (gal tiksliau - pasekmę) ir visapusiškai ragina to vengti ateityje. Susidaro įspūdis, kad ekspertas šį reiškinį stengiasi pateisinti ir vertinti kaip teigiamybę.	Koncepcijos sprendiniai nekoreguojami.
2.	Uosto teritorijos maksimalus išnaudojimas yra esminis miesto darnaus vystymo principas. Optimizavus uosto ir pramonės teritorijų naudojimą gali būti pasiektas maksimalus miesto struktūros pertvarkymo rezultatas.	Kelia abejonių eksperto pateikta nuomonė, kad Klaipėdos atveju Uosto teritorijos maksimalus išnaudojimas ir atitvėrimas nuo marių yra esminis miesto darnaus vystymo principas. Ką tai turi bendro su miesto darnumu? Kaip tik atvirkščiai – labai nedarnu. Kelia abejonių eksperto pateikta mintis apie maksimalų miesto struktūros pertvarkymą, nes tai nėra miesto BP tikslas.	Koncepcijos sprendiniai nekoreguojami.
Urbanistinė struktūra			
1.	Gyventojų tankio parametrai... 30 gyv./ha. Yra daugybė parametru, išplaukiančių iš žmogaus socialinių ir net psichologinių poreikių.	Ekspertas, matomai, ne visai suprato konceptualų teiginį dėl 30 gyv./ha gyventojų tankio parametro mažaaukštėje statyboje siekiamybės. Jau seniai yra mokslininkai ir teoriškai įrodyta (M.Pakalnis, D.Bardauskienė, R.Ramanauskas, M.Cirtautas ir kt.), kad būtent toks ir ne mažesnis turėtų būti gyventojų tankumas miesto struktūrinėje erdvėje. Norint teigti kitą urbanistinę alternatyvą, ekspertui reikėtų pateikti nemažai mokslinių įrodymų ir argumentų, kad diskusija taptų lygiavertė.	Koncepcijos sprendiniai nekoreguojami.
2.	Miesto ryšiai su vandeniu yra esminiai urbanistinės struktūros pokyčiai randant balansą tarp uosto plėtros ir miesto žmonių poreikių	Ekspertas prieštarauja pats sau. Nėra loginio sąryšio su eksperto „Išorės struktūra“ p. 2 deklaruota Uosto teritorijos maksimalus išnaudojimo būtinybe.	Koncepcijos sprendiniams neturi įtakos.
3.	Koncepcijoje labai trūksta ryšio tarp atskirų	Labai neaiškus teiginys, kad trūksta ryšio tarp atskirų	Koncepcijos sprendiniai nekoreguojami.

	dalių... kiek reikia stiprinti želdynų rekreacinius plotus ir kaip išsaugoti gamtinį karkasą ar iki kokios ribos keisti – nėra aišku.	dalių. Nepaaiškinta, kuo matuojamas tas įsivaizduojamas ryšys. Konceptualiai reikšmingos gamtinio karkaso teritorijos yra aiškiai ir nedviprasmiškai įvardintos AR 5.3 punkte „Klaipėdos gamtinės aplinkos formavimo bendrosios nuostatos“ 27-28 psl. ir parodytos (5.1 pav. 29 psl.). Konceptijos sprendiniuose gamtinio karkaso keisti nesiūloma.	
4.	Ar nebūtų tikslinga Smiltynėje planuoti pacentrį su aiškiai išreikšta turizmo, aptarnavimo funkcija.	Tai labiau siūlymas, o ne ekspertinis vertinimas. Matomai, ekspertas nėra susipažinęs su Dalykinių Sąlygų Sąvadu ir juo susijusiais procesais. Smiltynėje planavimas ir statybos yra labai apribotos dėl nacionalinio parko, pajūrio juostos ir kultūros paveldo objektų apsaugos bei miško žemės. Dalykinių sąlygų sąvado priemonėmis siekiama šiuos apribojimus sušvelninti, kad labiau naudoti Smiltynės potencialą. Tačiau atsižvelgiant į UNESCO objekto išskirtinumą ir vertę, manome, kad labai suintensyvinti veiklos šioje teritorijoje nereikėtų.	Konceptijos sprendiniai nekoreguojami.
5.	Lokalūs centrai linijinės miesto struktūroje neužtikrina ir neįvertina daugiacentrės miesto plėtros idėjos.	Kelia abejonių ekspertinis teiginys, nes jis yra visiškai priešingas elementariems urbanistikos teorijos postulatams.	Konceptijos sprendiniai nekoreguojami.
6.	Tikslinga koncepcijoje konkrečiau nurodyti šių (aukštybinių pastatų) pastatų planavimo principus.	Konceptijos AR 9.2.2.10 punkte „Aukštybinių pastatų statybos principai“ (53 psl.) yra nurodyta, kad Aukštybinių pastatų statybos principų nustatymas konceptualiems miesto plėtros sprendiniams įtakos neturi. Aukštybinių pastatų išdėstymo specialaus plano korektūros poreikis bus įvertintas sprendinių rengimo stadijos metu.	Konceptijos sprendiniai nekoreguojami.
7.	Didelis teritorinis rezervas mieste... Čia reikėtų kurti šiuolaikinį socialinių ir visuomeninių paslaugų tinklą, žaliųjų plotų ir viešųjų erdvių sistemas, užtikrinančias gyventojų rekreacinius, kultūrinius socialinius ir visuomenės augimo poreikius. Savivaldybė šiose naujai atidaromose urbanistinės plėtros teritorijose turėtų imtis griežtos planavimo ir procesų valdymo	Čia yra strateginio planavimo, o ne BP koncepcijos kompetencijoje. BP koncepcijoje konceptualiai visos teritorijos vertinamos maksimaliai kokybiškomis. Vėlgi, ekspertas teikia siūlymą, o ne vertinimą. Galiojančiame BP taip pat yra nemažas plėtros rezervas. Siūlymas griežtai riboti privačią iniciatyvą nedera su savivaldybės tikslais ir funkcijomis.	Konceptijos sprendiniai nekoreguojami.

	politikos, nepaleisti procesų neapibrėžtoms privačių investicijų iniciatyvoms.		
8.	Planuojant naujas teritorijas būtina vertinti ir atsižvelgti į galiojančio BP sprendinių tęstinumą. Tokių pokyčių būtinybę reikia pagrįsti, kaip ir kodėl šiuose plotuose turės būti keičiami parengti TP dokumentai.	Jeigu ekspertas būtų išnagrinėjęs esamo BP sprendinių ir naujos BP koncepcijos kontekstus, tai šis klausimas nebūtų iškilęs. Jeigu reikėtų keisti kažkurių esamų TPD sprendinius, į tai bus atsižvelgta ir atsakyta BP sprendinių studijoje, o ne koncepcijoje.	Koncepcijos sprendiniai nekoreguojami.
9.	Tačiau esminis rengiamo miesto BP keitimo aspektas yra miesto santykis su KVJU ir pramonės teritorijų plėtra. Koncepcijos variantuose nėra pateikiamas atsakymas į šį esminį klausimą. ...nepateikiant uosto plėtros poreikių gilesnio paaiškinimo, nepateikiant nuorodos į atliktus ar rengiamus tyrimus ar studijinius darbus, įrodančius uosto plėtros pasekmes. Neatsakius į esminį Klaipėdos nacionalinio jūrų uosto plėtros klausimą, nėra galimybių tęsti diskusijas.	Nesuprantamas eksperto, kaip urbanisto požiūris. Kaip tik koncepcijos 2 variante tas santykis ir yra pateiktas. Be to, pagrindinis miesto plėtros aspektas nėra tik miesto santykis su pramonės ir uosto teritorijomis, o visos bendros miesto struktūros kryptinga raida/plėtra. Tikėtina, kad ekspertas, teigdamas susirūpinimą dėl KVJUD uosto sprendinių pagrįstumo ir jų integracijos į miesto BP sprendinius suderinamumo, nėra susipažinęs nei su uosto BP koncepcija, nei su SPAV ataskaita, nei su uosto BP parengtais sprendiniais. Eksperto teiginys, kad „neatsakius į esminį Klaipėdos nacionalinio jūrų uosto plėtros klausimą, nėra galimybių tęsti diskusijas“ gali būti vertinamas kaip asmeninė nuomonė, kurios rimtoje ekspertizėje niekas neklausia. Iš esmės, teiginys nėra diskutuotinas, nes jis yra visiškai priešingas Klaipėdos miesto BP Organizatoriaus nuostatomis, o miesto BP keitimo tikslai nėra uosto plėtros klausimo išsprendimas.	Koncepcijos sprendiniai nekoreguojami.
Išvados			
1.	Miesto ir uosto santykis yra esminis	Ekspertas nebuvo susipažinęs su 4 koncepcijos alternatyvomis, iš kurių viena buvo patvirtinta miesto Tarybos.	Koncepcijos sprendiniai nekoreguojami.
2.	Miesto linijinės struktūros vystymas išlieka esminis...	Miesto BP koncepcijos 2 variantas kaip tik ir patvirtina šį teiginį.	Koncepcijos sprendiniai nekoreguojami.
3.	Istorinio miesto centro ir formuojamo linijinio miesto centro vystymas atitinka esminius...	Nelabai suprantamas tik istorinio centro ir tik linijinio centro išskirtinis akcentavimas bendroje ir kompleksinėje planuojamoje miesto urbanistinėje struktūroje.	Koncepcijos sprendiniai nekoreguojami.
4.	Miesto priemiesčiai...	Eksperto nuomonė apie priemiesčių teritorija yra vertinga, bet skirta ne miesto, bet rajono BP	Koncepcijos sprendiniai nekoreguojami.

		kompetencijai.	
5.	Ypatingą reikšmę miesto vystyme turi susisiekimo sistemos sprendiniai...	Išvadoje nėra pasiūlymo ar pastabos. Išvada atspindi koncepcijos 2-ą variantą.	Koncepcijos sprendiniai nekoreguojami.
6.	...Smiltynės teritorijos naudojimas...	Išvadoje nėra pasiūlymo ar pastabos. Išvada atspindi koncepcijos 2-ą variantą.	Koncepcijos sprendiniai nekoreguojami.
Siūlymai tolimesniam dokumento rengimo procesui			
1.	Pateikti paaiškinimus dėl miesto BP atitikimo LR BP „Jūrų teritorijos“ sprendiniams.	„Jūrų teritorijos“ nėra miesto BP tikslas. Miesto BP koncepcijos sprendiniai jokių būdu neprieštaruoja LR BP teiginiams, ir nėra jokios būtinybės koncepcijos stadijoje teisintis ir teikti paaiškinimus kažkuriam išskirtiniam sektoriui.	Koncepcijos sprendiniai nekoreguojami.
2.	Atsakyti į klausimą dėl išorės uosto plėtros.	Galima pasikartoti ir dar kartą, kad ekspertas nebuvo susipažinęs su 4 koncepcijos alternatyvomis, iš kurių viena buvo patvirtinta miesto Tarybos. Taip pat, ekspertas nebuvo susipažinęs KVJU BP koncepcijos SPAV ataskaita, kurioje buvo nagrinėtas uosto plėtros poveikis.	Koncepcijos sprendiniai nekoreguojami.
3.	Pasirenkant BP keitimo koncepcijos variantą, siūloma nagrinėti ... uosto pietinės plėtros (Antruoju) variantu ir modelį su išoriniu jūrų uostu Melnragėje	BP koncepcijos 2-as variantas yra parengtas pagrindu imant Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2017 m. liepos 14 d. sprendimu Nr. T2-159 patvirtintą 2 miesto bendrojo plano keitimo raidos alternatyvą ir Susisiekimo ministerijos pasirinktą 4 Klaipėdos valstybinio jūrų uosto bendrojo plano raidos alternatyvą bei su jos įgyvendinimu susijusiais objektais už uosto sklypo ribos, pagal Klaipėdos miesto savivaldybės parengtą ir derinamą su Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija bei LR Vyriausybę dalykinių sąlygų sąvadą. Koncepcijos alternatyvos su įvairia uosto plėtra ir be jos buvo nagrinėtos anksčiau, buvo parengti keturi variantai.	Koncepcijos sprendiniai nekoreguojami.
Klaipėdos miesto teritorijos bendrojo plano keitimo bendrųjų sprendinių (koncepcijos) ekspertizė. Aktas 2018-04-10 Ekspertas - VU, Chemijos ir geomokslų fakulteto Geomokslų instituto Geografijos ir kraštovarkos katedros Doc. dr. Ričardas Skorupskas Vertinimo tema: Kraštovaizdžio ir gamtinės aplinkos dalis			
1.	Įvardinant problemines situacijas ir arealus buvo aprašyti ir schemoje pateikti ne visi probleminiai arealai kurie neigiamai veikia ar gali veikti Klaipėdos miesto teritorijos ekologinę situaciją... Neigiama planuojamos valstybinio jūrų uosto plėtros	Koncepcijos sprendiniuose probleminės situacijos įvardintos kompleksiskai. Tai bendramiestinės struktūrinės problemos o ne neigiamų poveikių paieška. Pietinė jūrų uosto dalis 2 koncepcijos varianto sprendiniuose traktuojama vertinant KVJU BP koncepcijos SPAV ataskaitos teiginius su visomis	Koncepcijos sprendiniai nekoreguojami.

	įtaka Smeltės botaniniam draustiniai...	aprobuotomis pasekmėmis.	
Išvados			
4.	...probleminės situacijos įvardintos teisingai,... bet neįvertinus šiuo metu aktualių grėsmių susijusių su tiesioginiu ar netiesioginiu planuojamos KVJU plėtros sprendinių...	Koncepcijos sprendiniuose probleminės situacijos įvardintos konceptualiaame lygmenyje, įvertinant KVJU BP koncepcijos SPAV ataskaitos teiginius.	Koncepcijos sprendiniai nekoreguojami.